

П. Г. Удхаус

Джийвс и малката
Клементина

Онези, които добре познават Бъртрам Устър, охотно ще свидетелстват, че макар да се е измъквал на пръсти от не една спортна проява, вие неизменно ще го зърнете в челните редици на ежегодното състезание по голф на „Търтеите“. Въпреки това когато научих, че тазгодишният турнир ще се проведе в морския курорт Бингли, аз доста се колебах дали да дам своя принос.

В утрото, когато се откриваше турнирът, стоях и зяпах през прозореца на апартамента си в хотел „Сплендид“, а сърцето ми пърхаше тревожно и все не можех да се отърва от предчувствието, че съм постъпил безразсъдно.

– Джийвс – рекох, – благоразумно ли беше от наша страна да идваме тук?

– Много приятно градче, сър.

– Да, но това не ни дава основание да забравим, че именно в Бингли се намира девическото училище на старата приятелка на леля ми Агата – госпожица Мейпълтън. Ако роднината научи, че съм тук, тя ще настоява да отида да я посетя.

– Прав сте, сър.

Аз неволно потръпнах.

– Вече съм се срещал с нея, Джийвс – преди година у леля. – Все още не съм готов доброволно да се подложа на повторно изживяване от същото естество.

– Нима, сър?

– Пък и нали не си забравил какво стана последния път, когато попаднах в девическо училище?

– Помня, сър.

– В такъв случай, нашият девиз е потайност и дискретност. Тук ще бъдем инкогнито. Ако леля Агата те попита къде съм се подвизавал през седмицата, бил съм в Харъгит на лечение.

– Много добре, сър. Извинете, сър, нали не възнамерявате да се появите с тази дреха на публично място?

До този момент, както сте забелязали, общуването ни беше крайно дружелюбно. Но ето че в тона му се промъкна стоманено острие. От известно време си задавах въпроса кога ли новите ми голфове ще станат предмет на обсъждане и бях готов да ги браня като лъвица малките си.

– Естествено, Джийвс. Защо? Не ти ли харесват?

– Не, сър.

– Да не би да ги намираш ярковати?

– Да, сър.

– Правят ти може би впечатление на прекалено очебийни?

– Да, сър.

– Аз пък имам много високо мнение за тях – твърдо сложих точка на въпроса. А тъй като в отношенията ни и без това настъпи известно захладяне, прецених, че моментът е подходящ да го халосам с още една новина, която от известно време спотайвах от него.

– Ъ... Джийвс!

– Да, сър?

– Случайно срещнах госпожица Уикъм онзи ден. След като си побъбрихме за туй-онуй, тя ме покани да се присъединя към компанията, която събира за това лято в Антиб¹.

– Нима, сър?

Очите му сякаш се потопиха в стипца. Джийвс, както вече съм споменавал, не е от почитателите на Боби Уикъм.

Настъпи напрегната пауза. Аз се стегнах, за да му демонстрирам всеизвестната Устърова решимост. Така де, човек от време на време има право да се наложи на личния си прислужник. Лошото на Джийвс е, че се самозабравя. Само защото се е справял вместо мен с един-два кризисни момента, което нито за миг не отричам, той придоби навика да гледа на Бъртрам Устър като на умственонедостатъчно дете, което без него не може да си завърже връзките на обувките. Което хич не е вярно.

– И аз приех, Джийвс – продължих с равен, спокоен глас и запаших цигара с елегантно-небрежен жест.

– Нима, сър?

– Антиб много ще ти хареса.

– Нима, сър?

– И на мен също.

– Нима, сър?

– Значи въпросът е решен.

– Да, сър.

Останах доволен. Твърдата позиция, както се убедих, си свърши работата. Виждаше се и с невъоръжено око, че той е смазан под желязната ми обувка, дори бих го нарекъл сломен.

– Тогава всичко е наред.

– Много добре, сър.

Не очаквах да се завърна в гнездото си преди малките часове на нощта, но обстоятелствата така се стекоха, че тръгнах да се прибирам

1. Оживен курорт на френската Ривиера, на 11 км от Кан. – Б. пр.

още в три. Вървях си, значи, замислен по кея и изведнъж гледам – насреща ми Джийвс.

– Добър ден, сър. Не очаквах да се завърнете тъй рано, иначе щях да си бъда в хотела.

– И аз не очаквах да се завърна толкова рано, Джийвс – рекох аз и въздъхнах. – Но с прискърбие трябва да призная, че състезателната ми дейност приключи още на първия етап.

– Може би сте пропуснали да съсредоточите вниманието си върху топката, сър.

– Има нещо такова. Но така или иначе – ето ме, смирен потърпевш... Господи, Джийвс! Я хвърли едно око на онова момиче в другия край на кея. Не съм виждал такава прилика с госпожица Уикъм. Как си обясняваш това?

– В настоящия случай, сър, приписвам приликата единствено на факта, че младата дама е госпожица Уикъм. Може би ще забележите, че тя вече ви маха с ръка.

– Но какво, по дяволите, прави тук?

– Не съм в състояние да дам отговор на този въпрос, сър.

Гласът му беше смразяващ и ми внушаваше недвусмислено, че каквото и да прави Боби в Бингли, то, според него, едва ли е редно да се прави преди очите на хората. И той се оттегли нейде зад гърба ми, излъчваш тревога и омърлушеност, а аз любезно размахвах шапка.

– Ехей! – извиках.

Боби незабавно се присъедини към мен.

– Здравсти, Бърти. Не знаех, че си тук.

– Тук съм – уверих я аз.

– Да не си в траур? – попита тя, неспособна да откъсне очи от голфовете ми.

– Страхотни са, нали? – проследих аз погледа ѝ. – Джийвс обаче не ги одобрява, но той е известен с консервативния си вкус. А ти защо си в Бингли?

– Братовчедка ми Клементина учи тук. Днес има рожден ден, та реших да я навестя. Тъкмо съм се запътила натам. Тази нощ тук ли ще останеш?

– Да, отседнал съм в „Сплендид“.

– Тогава ще вечеряме заедно, ако искаш.

Джийвс беше някъде зад мен и макар да не го виждах, усетих как погледът му ме шляпна предупредително по тила. Знаех какво се опитва да ми внуши – да не изкушавам Съдбата дори с такова невинно

начинание като вечеря с Боби Уикъм. Пълни дивотии, беше моята присъда. Едно е да попаднеш в компанията на Боби в опасните дебри на провинциално имение, където всичко може да случи... Но каква беда може да ме сполети по време на невинна вечеря в едно заспало курортче като Бингли? Направо не го разбирах този човек.

– Разбира се! Дадено!

– Чудесно. Аз трябва да се връщам в Лондон тази вечер заради една веселба в Бъркли, но може и да позакъснея, няма страшно. Ще дойдем към седем и половина, а след това ще можеш да ни заведеш на кино.

– Ще дойдете? Колко души сте?

– Аз и Клементина.

– Нима възнамеряваш да ми натресеш гадното си братовчедче?

– Естествено. Нима имаш нещо против детето да се позабавлява на рождения си ден? Освен това не е гадна, а е голяма сладурана и е много кротка. От теб се иска само да я върнеш след това в училището. Нали можеш да го направиш, без да си изкълчиш крака?

Изгледах я зорко и проницателно.

– Какво се крие зад това?

– Не те разбирам.

– Последния път, когато бях подмамен да вляза в девическо училище, една директорка с очи като бургии ме насили да произнеса слово пред каторжничките на тема „Бъдещето, което ни очаква“. Да не стане пак същото?

– Глупости. Просто отиваш до входната врата, натискаш звънеца и я вкарваш вътре.

Аз се замислих.

– Това май е в рамките на нашите възможности, нали, Джийвс?

– Склонен съм да го допусна, сър.

Тонът му бе ледено-тревожен, а като се обърнах да го погледна, лицето му изразяваше „ако само се вслушахте в съветите ми, сър“, което силно ме раздразни. Понякога Джийвс с нищо не се отличава от лелите ми.

– Тогава дадено – отново го пренебрегнах аз, при това подчертано.

– Ще ви чакам в седем и половина. Не къснявайте. И се погрижи – добавих, за да покажа на момичето, че под усмихнатия екстериор се крие мъж от желязо – хлапето да е с измити ръце и да не подсмърча.

Макар да не очаквах със затаен дъх да общувам в братовчедчето на Боби Уикъм, трябва да призная, че можеше да бъде далеч по-зле.

Забелязал съм, че в моя компания малките момиченца проявяват склонност към неударим кикот. Освен това хихикат сподавено и се зверят насреща ми. Вдигам, знаете, поглед, нищо неподозиращ, и улавям техния, впит с изумление в мен, сякаш отказват да повярват, че съм истински. Винаги ги подозирам, че в такъв момент наизустяват всички дребни подробности в поведението ми, с цел да ги възпроизведат по-късно за разтуха и радост на своите съкилийнички.

Малката Клементина обаче се оказва отклонение от това правило. Беше кротко като светица дете на около тринайсет години... всъщност, нали беше рожденият ѝ ден, значи точно на тринайсет, а в погледа ѝ четях само безмълвна възхита. Ръцете ѝ бяха безупречно чисти, не страдаше от хрема и по време на вечерята изслуша с радващо душата съчувствение повествованието ми, което онагледих с вилица и две грахови зърна, за това как опонентът ми на голф подло ме е надиграл същия следобед.

По време на кинопрожекцията също се държа по начин, неподлежащ на критика, а накрая с видимо вълнение ми благодари за приятната вечер. Бях много доволен от детето и споделих това с Боби, докато я изпращах до двуместната ѝ кола, с която щеше да отпращи за Лондон.

– Нали ти казах, че е голяма сладурана – съгласи се тя, докато палеше мотора. – Винаги съм твърдяла, че в училище имат погрешна представа за нея. Направо не я оценяват. Те и за мен имаха невярна представа, докато учех там.

– Каква представа?

– Най-неправилна. Но какво можеш да очакваш от боклук като „Света Моника“?

– „Света Моника“?

– Така се казва учебното заведение.

– Да не искаш да кажеш, че малката е от училището на госпожица Мейпълтън?

– А защо не?

– Ама госпожица Мейпълтън е най-добрата приятелка на леля Агата!

– На мен ли го казваш? Нали леля ти нави мама да ме заточи нам, още невръстно дете.

– Слушай – разтревожих се аз, – като беше там днес следобед нали не си споменала, че съм в Бингли?

– Не.

– А, добре – въздъгнах с облекчение. – Защото, ако госпожица Мейпълтън научи, че съм тук, ще очаква да я посетя. Но понеже си

тръгвам утре сутринта, всичко е наред. Ама чакай! – забелязах аз дупка в аргументацията. – А тази вечер?

– Какво тази вечер?

– Няма ли да се наложи да я видя? Все пак не мога да звънна на вратата, да бутна вътре детето и дим да ме няма. После Англия ще се окаже тясна за двама ни с леля Агата.

Боби ме изгледа някак странно, замислено.

– Всъщност, Бърти – рече тя, – тъкмо се канех да ти кажа. На твое място не бих звънял на вратата.

– Ъ? Че защо?

– Ами таквоз, нали разбираш... Всъщност Клементина отдавна трябваше да е в леглото. Изпратиха я за наказание в стаята ѝ още докато бях там при нея днес следобед. Можеш ли да си представиш – на рождения ѝ ден, посред бял рожден ден! Само задето сипала лимонада в масилото, за да го газира!

Аз се олюлях.

– Нали не се опитваш да ми кажеш, че хлапето се развява навън без разрешение?

– Напротив, точно това се опитвам да ти кажа. Тя стана от леглото и се измъкна, без някой да я усети. Твърдо беше решила да се нахрани като хората. Може би трябваше да ти го кажа от самото начало, но не исках да ти развалям вечерта.

По принцип в общуването с нежния пол съм самото рицарство – изтънчен, галантен и изискан кавалер. Но сега Боби направо си просеше нещо хапливо и остро право в лицето, затова не се стърпях и я срязах:

– О?

– Обаче всичко е наред.

– Да – изсъсках през стиснати зъби. – Нищо не би могло да бъде понаред. Няма какво да се тревожа, нали? Появявам се там с хлапето, подлагам се на оглед през очилата в телени рамки на госпожица Мейпълтън, след пет приятни минути светски разговор си тръгвам, а тя сяда право зад писалището, докато всичко е още прясно в съзнанието ѝ, та да не пропусне някоя пикантна подробност в писмото си до леля Агата. Въображението ми се олюлява при мисълта за последствията. С увереност мога да очаквам леля ми да бие всичките си предишни рекорди.

Момичето осъдително цъкна с език.

– Стига си вдигал врява, Бърти. Трябва да се отучиш от това кудкуджакане. Всичко ще е наред. Не твърдя, че няма да се наложи да упражниш малко стратегическа мисъл, за да вкараш Клем в училището, но

работата е направо фасулска, стига да ме изслушаш внимателно. Първо трябва да си набавиш едно по-дълго парче канап.

– Канап?

– Канап. Може и връв. Значи вземаш канапа...

– И размеквам сърцето на Мейпълтън, като ѝ показвам фокуси.

Саркастичен, както виждате. Но дълбоко вътре душата ми смъдеше.

– Вземаш канапа – търпеливо продължи Боби, – влизаш в градината и я прекосяваш, докато стигнеш парника. Ще се убедиш, че вътре гъмжи от саксии. Значи вземаш един наръч саксии и заобикаляш парника, докато стигнеш едно дърво. Покатерваш се по него, завързваш едната саксия с канапа, закрепваш я да пази равновесие върху удобния клон, който, както сам ще се увериш, стърчи точно над парника, и сетне – след като предварително си паркирал Клем пред входната врата, правиш една-две крачки встрани, дръпваш рязко канапа, саксията пада, строшава стъклото на покрива, някой от къщата чува трясъка, излиза да види какво става, и, докато вратата е отворена и неохранявана, Клем се промъква вътре и се прибира на топло в леглото.

– Ами ако никой не излезе?

– Повтаряш процедурата с втора саксия. Логиката ми се видя необорима.

– Убедена ли си, че номерът ще мине?

– Досега никога не се е провалял. Това е начинът, по който неизменно се прибирах, докато отбивах наказанието си в „Света Моника“. Сега, Бърти, сигурен ли си, че всичко си разбрал и запомнил? Нека направим кратък преглед, защото е време да тръгвам. Канап.

– Канап. Или връв.

– Парник.

– Парник. Или оранжерия.

– Саксия.

– Саксия.

– Дърво. Покатерване. Клон. Слизане. Дръпване. Счупване. И хайде у дома. Нали разбра?

– Разбрах – рекох строго, – но искам и ти да разбереш едно нещо...

– Нямам време. Бързам. Пиши ми, ако искаш, но само на едната страна на листа. Всичко хубаво.

И тя отфуча, а аз, след като я проследих с гневни очи, се върнах при Джийвс, който показваше на малката Клементина как се прави зайче от носна кърпа. Дръпнах го настрани. Самочувствието ми се беше

покачило, защото прозрях каква великолепна възможност ми се предоставя да го поставя на мястото му и да коригирам убеждението му, че в нашия дом единствено той е източник на ум и изобретателност.

– Джийвс – започнах аз, – сигурно ще се изненадаш като научиш, че изникна нещо като затруднение.

– Ни най-малко, сър.

– Така ли?

– Да, сър. Появи ли се госпожица Уикъм, ако ми позволите да изтъкна, винаги съм нащрек за затруднения. Ако си спомните, сър, аз нееднократно съм изтъквал, че госпожица Уикъм, макар да е очарователна млада дама, е склонна към...

– Да, да, Джийвс, знам.

– Какво е конкретното естество на сегашния проблем, сър? Аз му разясних обстоятелствата.

– На малката не ѝ е разписана отпуската. Пратили я в леглото, задето сипала лимонада в масилото, и сега си въобразяват, че тя там си прекарва вечерта. Вместо което обаче тя се отдаде на разгул в моя компания, като излапа вечеря, състояща се от осем ястия, след което се наслади и на сребристия екран. Нашата задача сега е да я върнем в леглото, без някой да ни усети. Може би трябва да спомена, Джийвс, че училището, в което се подвизава този млад мазол, е под попечителството на спомената вече госпожица Мейпълтън.

– Нима, сър?

– Да, Джийвс. Както сам разбираш, проблемът не е за пренебрегване.

– Несъмнено, сър. Ако ми позволите да изляза с едно предложение...

Аз очаквах това, затова побързах да вдигна ръка.

– Не желая никакви предложения, Джийвс – И сам мога да се справя.

– Аз просто щях да спомена...

Отново вдигнах ръка.

– Спокойно, Джийвс. Контролирам изцяло положението. Може би ще ти е интересно обаче да проследиш нишката на моите разсъждения. Като обмислих нещата от всички страни, съобразих, че заведение като „Света Моника“ неминуемо притежава парник, претъпкан със саксии. И тогава хрумване прорязва съзнанието ми като мълния в нощта. Ще си набавя парче канап, ще завържа с него една саксия, ще я балансирам ловко върху клона – близо до парника сто на сто ще има дърво с надвесен над

покрива клон, ще отстъпя няколко крачки, уловил единия край на канапа. Ти от своя страна ще се установиш заедно с хлапето недалеч от входната врата, като внимаваш добре да сте прикрити. Аз ще дръпна канапа, саксията ще строши стъклото, някой ще излезе да види какво става, и докато вратата е отворена, ти пускаш вътре малката и оставяш останалото на личната ѝ съобразителност. Както вече си забелязал, твоето участие е сведено до необходимия минимум и простота. Не би трябвало да те обременява свръхмерно. Какво ще кажеш?

– Ами, сър...

– Джийвс, и преди съм имал възможност да коментирам тази твоя склонност да казваш „Ами, сър...“, когато предложиш нещо стратегически хитроумно. И все повече не я одобрявам. Все пак бих изслушал каква критика би могъл да отпратиш.

– Исках само да отбележа, сър, че планът ви ми се вижда прекалено усложнен.

– Когато си притиснат от такива тежки обстоятелства, няма как да не е усложнен.

– Не е необходимо, сър. Алтернативният вариант, към който бих си позволил да привлека вашето внимание...

– Няма нужда от алтернативи, Джийвс. Ще се придържаме стриктно към моите предначертания. Давам ти десет минути преднина. Това ще ти позволи да се сгушиш пред входа, докато аз си набавям връв. След което пристигам, за да свърша тежката работа. Край на обсъждането. Хайде, Джийвс, без много размотаване.

– Много добре, сър.

Преливах от жизнена енергия, докато препусках нагоре по хълма към „Света Моника“. Преливах от жизнена енергия и докато отварях портата и пристъпях на пръсти в тънештата в мрак градина. Но като прекосявах просторната зелена площ установих, че неизвестни злосторници са ми измъкнали всички кости и твърде несполучливо са ги сменили с преварени макарони.

Сигурно и на вас ви се е случвало да отпочнете някое дело по същия начин, за да установите миг по-късно без предупреждение, че някой е отвъртял бушона. Усещането е крайно неприятно и може да се сравни със спускане в експресния асансьор на нийоркски небостъргач, когато на двайсет и седмия етаж установявате, че по невнимание сте изоставили всичките си вътрешности на трийсет и втория, но вече е твърде късно да се връщате да си ги приберете.

Тази истина ме клъдна като бучка лед, пусната във врата ми. Признах на себе си, че съм действал безразсъдно. Воден единствено от амбицията да дам един хубав урок на Джийвс, аз бях допуснал да се забъркам в най-неблагоуханната каша на своя живот. Колкото повече приближавах към къщата, толкова по-силно ми се искаше да не бях се отнасял с такава надменност към алтернативния му план. Алтернативен план беше тъкмо онова, от което изпитвах неотложна нужда в момента, и колкото по-алтернативен, толкова по-добре.

Тук аз се озовах пред вратата на оранжерията, вмъкнах се вътре, грабнах необходимите саксии и хукнах да диря дървото.

Едно мога да кажа за въпросното дърво – то като че ли нарочно е било засадено там с оглед на конкретните ми цели. Не че принципните ми възгледи, що се отнася до подскачането от клон на клон из градини, собственост на най-близките приятелки на леля ми, претърпяха някакъв прелом. Но от друга страна съм длъжен да призная, че щом като ми е било писано това да стане, от въпросното дърво по-подходящо едва ли щях да намеря. Беше кедрово, доколкото разбирам от ботаника, и преди още да се усетя какво правя, бях кацнал на върха му, а парникът проблясваше мътно под дъното на панталоните ми. Закрепих саксията на коляно и се заех да я завързвам с канапа. А докато вършех това, мислите ми неволно се зареяха мрачно към всевечната тема за Жената.

Не отричам, че в онзи момент нервната ми система бе подложена на неназоваем тормоз и като си помисли сега човек през призмата на изминалото време, както се е излегал уютно на дивана с чаша в ръка, може да му се стори, че съм бил неоправдано строг. Но тогава, в онзи безбожно късен час, клекнал на върха на кедъра, аз задъвках мисълта, че не е било редно да се допусне този пол да задръства Земята. Жените, все повече стигах аз до това убеждение, просто не са каквото е нужно на Човека. Вземете например замесените в настоящата история. Леля Агата, известна още като Ужаса на Понт Стрийт, е видна столична човекодка. Госпожица Мейпълтън, макар да я бях виждал само веднъж, от пръв поглед ми направи впечатление именно на жена, която би била най-добрата приятелка на леля Агата. Боби Уикъм, която само знае да накусва чистите души в калища, от които няма измъкване. Ами братовчедката й Клементина, дете вместо да заляга над уроците и да усвои изкуството да бъде добра съпруга и майка, прахосва пролетта на своя живот в пълнене на хорските мастилници с лимонада... Какъв отбор, а? Какъв отбор!!! Не, вие помислете само – какъв отбор!

Бях стигнал връхната точка на кипенето в своето искрено негодуване и тъкмо се канех да продължа в същия дух, когато изотдолу в очите ми най-внезапно блесна ярка светлина и до слуха ми стигна нечий глас.

– Ей, ти!

Беше полицай. Познах, че е полицай, не само по наличието на фенер в ръката му, а и понеже каза „Ей, ти!“ Сигурно си спомняте инцидента, при който ми се наложи да проникна с взлом в дома на Бинго Литъл, за да откъсна от диктофона записа на лигавата статия на жена му, чийто главен герой бе самият той. Тогава на излизане от кабинета ѝ се метнах право в обятията на Закона, а неговият конкретен пазител също каза „Ей, ти!“ Явно заучаването на тази реплика е част от задължителното им обучение. Пък и като се замисли човек, това си е твърде подходящ начин да се завърже разговор при обстоятелствата, в които те са принудени да общуват.

– Я слез веднага! – продължи той.

Слязох веднага. Тъкмо бях постигнал търсеното равновесие на саксията върху клона и имах треперливото усещане, че съм запалил фитила на бомба. Знаех колко много зависи от това равновесие. Ако то се запазеше, можех да се измъкна от деликатното положение с небрежен светски разговор. Ако саксията се строполеше, щях неимоверно да се затрудня с обясненията. То дори сега не ми хрумваше нищо достатъчно убедително.

Все пак опитах.

– А, господин полицай! – рекох.

Прозвуча ми слабо. Повторих репликата, като наблегнах на „А“, но не помогна. Стана ми ясно, че Бъртрам трябва да положи по-големи усилия. Затова казах:

– Всичко е наред, господин полицай.

– Наред, значи?

– О, да, да.

– Какво правехте там горе?

– Кой, аз?

– Да, вие.

– Нищо, сержанте.

– Ха!

Настъпилата пауза не беше отпочиваща и безметежна, като между стари приятели на чашка. Беше напрегната, неловка пауза.

– Ще се наложи да ме придружите до участъка – каза жандармът. Последния път, когато чух тези думи, се намирах насред Лестър Скуеър

в нощта на гребните гонки², когато по мое настояване старият ми приятел Сипи направи несполучлив опит да отмъкне полицейски шлем, без да съобрази, че копоят си е вътре в него. В онзи случай думите бяха отправени към Сипи, но въпреки това не ми погалиха слуха. Адресирани към мен направо ме разстроиха.

– Ама не, таквоз, чакайте! – запротестирах аз.

Дочу се тиха стъпка и кротък глас изрече зад гърба ми:

– Заловихте ли ги? Не, не сте. Това е господин Устър. Полицаят насочи светлинния лъч по посока на гласа.

– Ти пък кой си?

– Аз съм личният прислужник на господин Устър.

– Кой?

– Господин Устър.

– На тоз името му Устър ли е?

– Името на господина е Устър. Аз съм на служба при него като личен прислужник.

Полицаят, ако ме питате, беше впечатлен от благородната осанка на Джийвс, но въпреки това не се предаде.

– Ха! А не си ли на служба при госпожица Мейпълтън?

– Госпожица Мейпълтън няма лични прислужници.

– Тогава какви ги правите в градината ѝ?

– Разговарях с нея в кабинета ѝ и тя ме помоли да изляза да проверя дали господин Устър е успял да залови бандитите.

– Какви бандити?

– Съмнителни личности, които ние с господин Устър забелязахме да минават покрай градината, докато влизахме тук.

– И каква работа имаште да влизате тук?

– Господин Устър дойде да навести госпожица Мейпълтън, която е близка приятелка на семейството му. Забелязахме съмнителни личности да прекосяват зелената площ и господин Устър ме изпрати да предупредя и успокоя госпожица Мейпълтън, докато самият той остана тук да провери каква е работата.

– Да, ама го сварих горе на дървото.

– Ако господин Устър е бил горе на дървото, убеден съм, че е имал основателни причини да действа по този начин в интерес на госпожица

2. Традиционни съревнования по гребане между осморките на Оксфорд и Кеймбридж, които се провеждат всяка година през март-април по Темза в Лондон. – Б. пр.

Мейпълтън.

Полицаят потъна в размисъл.

– Ха! – рече накрая. – Ако искате да знаете, не вярвам на нито една дума. Обадиха ми се по телефона в участъка, че в градината на госпожица Мейпълтън има хора, и го спипах тоя горе на дървото. Ако питате мен, и двамата сте замесени и сега ще ви вкарам вътре да ви идентифицира госпожицата.

Джийвс грациозно наклони глава.

– С готовност ще ви придружа, господин полицай, щом е такова желанието ви. Убеден съм, че в случая говоря и от името на господин Устър. Той също няма да издигне пречки по пътя на осъществяването на вашите намерения. Щом като сте стигнали до заключението, че обстоятелствата са поставили господин Устър в положение, на пръв поглед многозначително и дори компрометиращо, то той несъмнено би желал да се оневини при първа...

– Ей! – извика полицаят, явно разстроен.

– Да, господин полицай?

– По-малко таквиз!

– Както кажете, господин полицай.

– Затваряй устата и тръгвай с мен.

– Много добре, господин полицай.

Признавам, че разстоянието до входната врата беше едно от най-дългите, които съм извървявал пеша. Страшната участ се бе стоварила върху и без това препатилата ми глава и само съжалих, че геройското усилие на Джийвс, тъй добре обмислено и изпълнено, е обречено на позорен провал. Разказът му дори на мен ми прозвуча правдоподобно и преживях голям шок, когато жандармът не го попи безусловно, без да задава излишни въпроси. Явно полицейщината извращава човешката природа и погубва слънчевата вяра в хората, която е в основата на обичливия нрав. Какво да се прави.

Отникъде взорът светлина не виждаше. Е да, Мейпълтън щеше да ме идентифицира като племенник на нейна стара приятелка и по този начин щеше да ми спести разходката до полицейския участък и нощта в карцера, но като се замисли човек, каква полза от това? Малката Клементина все още се спотайваше нейде в нощта и при появата ѝ щяха да възникнат въпроси, последвани от неохотни отговори. Оттам до изгарящия поглед, няколкото хладни реплики и дългото писмо до леля Агата ме делеше една нищожна крачка. Все пак нощта в карцера на полицейския участък си бе за предпочитане.

С превито от мъка сърце прекосих коридора и се вмъкнах в кабинета, където, застанала зад писалището си с очи, блеснали по познатия ми гаден начин иззад очилата в телени рамки, ме очакваше директорката. Аз пък затворих очи.

– А! – каза госпожица Мейпълтън.

Горното възклицание, произнесено по подходящ начин, може да бъде далеч по-зловещо и унищожително от полицейското „Ей, ти!“ Това, което ме поразя обаче в случая, бе несъмнената липса на подобен подтекст. Нейното „А!“ беше тъй кротко и дружелюбно, че – забравил всякакво благоразумие – аз отворих очи. И какво да видя!

Лъвоукротителката беше там, в това нямаше съмнение, но явно лъвовете бяха укротени за през нощта.

– Значи не ги намерихте, господин Устър? – чух аз гласа ѝ. – Много съжалявам. И все пак съм ви признателна, задето си направихте труда, както и за проявената храброст. Смятам, че поведението ви е достойно за похвала.

Устата ми се отваряше и затваряше, гласните струни се напрягаха, но звук не можах да изстискам. Просто не бях в състояние да проследя сложната ѝ мисъл. Бях изумен. Шашнат. Какво ти шашнат, направо бях поразен.

Копоят изквича немощно като сибирски вълк, зърнал как мужикът му се изплъзва.

– Идентифицирахте ли този човек, госпожице?

– Дали съм го... В какъв смисъл да го идентифицирам?

Джийвс се присъедини към гръцкия им хор.

– Боя се, госпожице, че представителят на полицията е останал с впечатлението, че господин Устър се е намирал в градината ви със законесъобразени намерения. Аз го осведомих, че господин Устър е племенник на вашата приятелка госпожа Спенсър Грегсън, но той отказа да приеме думите ми за достоверни.

Настъпи мълчание. Госпожица Мейпълтън впи в жандарма поглед, който казваше: „Пипнах ли те да смучиш бонбон в час по вероучение!“

– Нима сте имали малоумието, господин полицай – произнесе тя с глас, който го промуши под третото копче на униформата и се заби в гръбначния му мозък, – да оплескате цялата работа, като вземете господин Устър за бандит?

– Ама той се беше покатерил на дървото, госпожице.

– А защо не, питам аз? Несъмнено сте сторили това, за да огледате отвисоко градината, нали, господин Устър?

Тук вече можех да отговоря. След първоначалния шок в мен се завръщаше присъщото ми хладнокръвие.

– Ъхъ. Да. Ами да, разбира се. Точно така. За да виждам по-добре. С две думи казано.

– Позволих си да изтъкна това пред полицая, госпожице Мейпълтън, но той не благоволи да повярва.

– Защото е глупак – отсъди директорката и явно се поколеба дали да не го шляпне през кокалчетата на ръката с линията върху бюрото. – А междувреме, благодарение на вроденото му малоумие, злосторниците са имали услужливо предоставената им възможност да се измъкнат от градината. Ето за какво плащаме безбожни данъци – обобщи тя.

– Ужасно – съгласих се аз.

– Възмутително.

– Срамота.

– Скандал.

Ние си припяхме като влюбени гугутки и изобщо се наслаждавахме на тъй рядкото в наши дни единомислие, когато през отворения прозорец долетя внезапен трясък.

Никак не ме бива по описанията. Навремето в училище, когато ни караха да пишем съчинения и преразкази, под моите литературни напъни най-често се мъдреше резолюцията: „Няма никакви способности, но поне се старая“ или нещо в този смисъл. Вярно, че с течение на годините речникът ми се обогати, благодарение на Джийвс, но въпреки това не ми стигат думите да опиша по достойнство онзи невероятен гръм. Представете си как Албърт Хол³ се сгромолясва върху Кристалния дворец⁴ и ще добиете приблизителна представа.

Подскочихме и четиримата, дори и Джийвс. Полицията възкликна разтревожено „Ей, ти!“⁵, явно по силата на навика. Първа се взе в ръце госпожица Мейпълтън.

– Единият злосторник явно е паднал върху оранжерията – умозаклучи тя. – Може би все пак ще оправдаете съществуването си, сержанте, макар и след дъжд качулка.

– Да, госпожице.

– И се опитайте този път да не оплескате работата.

– Добре, госпожице.

3. Голяма концертна зала в Лондон с 8 хиляди места. Построена през 1867–1871 г. и наречена в памет на принц Албърт, съпругът на кралица Виктория. – Б. пр.

4. Огромен изложбен павилион, целият от стъкло и чугун. Построен през 1851 г. за Голямото изложение, изгорял през 1936 г. – Б. пр.

– Тогава няма да е зле да побързате. Или предпочитате да останете тук и да ме съзерцавате?

– Да, госпожице. Не, госпожице. Да, госпожице.

Беше ми тъй хубаво да го слушам.

– Какво странно съвпадение, господин Устър – усмихна ми се мило госпожица Мейпълтън, отново самата любезност от мига, в който парият напусна кабинета ѝ. – Тъкмо написах писмо на леля ви, но ще го отворя и ще добавя колко сърцато се проявихте тази вечер. Никога не съм имала високо мнение за днешните млади мъже, но благодарение на вас коренно го промених. Преследването на бандити в мрака на градината, невъоръжен, изисква несравнима храброст и самоотверженост. И колко мило от ваша страна, че сте се сетили да ме навестите. Ще поостанете ли в Бингли?

Един от малкото въпроси, за който имах отговор.

– Не, за съжаление. Утре ме очакват в Лондон.

– Няма ли да обяввате с нас, преди да отпътувате?

– Не, благодаря. Много сте мила, но трябва да хвана влака в десет и половина, нали, Джийвс?

– На всяка цена, сър.

– Толкова съжалявам – каза госпожица Мейпълтън. – Надявах се да ви придумам да кажете на моите момичета няколко напътствени слова. Може би друг път.

– Да, да, сигурно.

– В такъв случай ще ме известите следващия път, когато дойдете в Бингли.

– О, да, да.

– Доколкото съм запознат с бъдещите ви планове, сър, едва ли скоро ще посетите повторно Бингли.

– Прав си, Джийвс, няма да е скоро.

Входната врата се затвори след нас. Избърсах лепкава пот от челото си.

– Кажете ми какво стана, Джийвс.

– Моля, сър?

– Казах да ми кажеш. Още съм като замаян.

– Всичко е много просто, сър. Позволих си на собствена отговорност да задействам алтернативния план, който, ако си спомняте, се опитах да начертая пред вас.

– И какъв беше той?

– Хрумна ми, сър, че би било благоразумно от моя страна да позвъня на задния вход и да поискам среща с госпожица Мейпълтън. Това, по моя преценка, би ми позволило, докато прислужницата предава искането ми на госпожица Мейпълтън, да въведа младата дама в къщата, незабелязана от никого.

– И направи ли го?

– Да, сър. Тя се изкачи по задните стълби и в момента е на сигурно място в леглото си.

Аз се намръщих. Споменът за младата Клементина бе твърде болезнен.

– На сигурно място, казваш? Дано я изпитат утре на дъската и й пишат двойка. А след това значи си се видял с госпожица Мейпълтън?

– Да, сър.

– И си й казал, че гоня бандити отвън в градината с голи ръце?

– Да, сър.

– И че тъкмо съм бил тръгнал да я навестя?

– Да, сър.

– А сега тя трудолюбиво добавя послепис към епистоларното си послание до леля и не пести похвалите си по мой адрес.

– Да, сър.

Поех дълбоко въздух.

– Джийвс, трябваше от самото начало да те послушам.

– Това би могло да ви спести някои временни неприятности, сър.

– Неприятности и още как! Като си спомня как онова фенерче ми се облеши в смълчаната нощ тъкмо когато бях нагласил саксията... Джийвс, няма да ходим на Антиб.

– Радвам се да го чуя, сър.

– Щом като младата Боби Уикъм съумя да ме забърка в подобна каша в такова мирно и кротко селце като Бингли, представяш ли си какви върхове е в състояние да постигне в оживен курорт като Антиб?

– Точно това си мислех и аз, сър. Госпожица Уикъм, както не веднъж съм изтъквал, макар да е крайно очарователна млада дама...

– Да, да, Джийвс. Не е необходимо да осоляваш раната. Очите на Устър са широко ококорени. – Аз се поколебах. – Джийвс!

– Да, сър?

– По повод голфовете...

– Да, сър?

– Можеш да ги дадеш на бедните.

– Много ви благодаря, сър.

Аз въздъгнах.

– Кръв ми капе от сърцето, Джийвс.

– Оценявам саможертвата ви, сър. Но като отmine първоначалната болка от раздялата, вие ще се почувствате по-удобно без тях.

– Смяташ ли?

– Убеден съм, сър.

– Дано, Джийвс. Дано.

КРАЙ

© 1930 П. Г. Удхаус
© 1997 Жечка Георгиева, превод от английски

P. G. Wodehouse
Jeeves and the Kid Clementina, 1930

Сканиране: NomaD, 2007
Разпознаване и редакция: sir_Ivanhoe, 2007

Публикация:

П. Г. Удхаус
СТРИХНИН В СУПАТА...
И МНОГО ДРУГИ ИСТОРИИ
Английска

Подбор и превод от английски: Жечка Георгиева
Художествено оформление: Момчил Колчев
Печатни коли 38. Формат 84/108/16
ИК „КОЛИБРИ“, София, 1997
Печат: „АБАГАР“ ЕООД, В. Търново
ISBN 954-529-065-X

P. G. WODEHOUSE
Very Good Jeeves
Carry on Jeeves
Young Men In Spats
Eggs, Beens and Crumpets
Meet Mr. Mulliner
Mulliner Nights

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4544>]